

Rozwijanie zainteresowań czytelniczych.

Referat przygotowany na spotkanie z rodzicami uczniów klasy III

Żyjemy w epoce telewizji, komputerów, Internetu. Wszystkie potrzebne, aktualne informacje oraz wiedzę z różnych dziedzin nauki możemy znaleźć w tych mediach. Dodatkowo dostarczają one rozrywki.

Czy zatem książka i czytanie mają rację bytu w naszych czasach? Z całą pewnością tak!

Nie ma wątpliwości, że książki nadal pozostają ważnym elementem w życiu każdego człowieka. Dziecka szczególnie. Książki znacząco wpływają na rozwój dzieci. W inny sposób niż media dostarczają wiedzy o rzeczywistości i świecie. Pełnią też funkcję wychowawczą. Dzięki odpowiednim książkom dzieci poznają normy moralne, odróżniają dobro od zła. Książki wprowadzają w świat sztuki, kultury. Rozwijają też wyobraźnię i bogacą słownictwo. Jest takie piękne powiedzenie „Kto ma bogaty zasób słów, ten łatwo, bez wysiłku i ciekawie wypowiada swoje myśli”. Bogaty zasób słów jest najczęściej wynikiem czytania. Dzieci, które czytają wypowiadają się ciekawiej. Ich wypowiedzi są dłuższe, rozbudowane. Szybciej wyciągają wnioski z poznanych sytuacji. Potrafią redagować ciekawe wypowiedzi pisemne. Ich wyobrażenia funkcjonuje lepiej, więc są bardziej twórcze.

Książka, w przeciwieństwie do filmu uczy dzieci myślenia, daje im możliwość wyobrażenia sobie postaci literackich, miejsc opisanych przez autora. Dziecko może odczuwać to, co przeżywa bohater. Ma więc możliwość rozbudzenia w sobie empatii. Film odbiera dzieciom możliwość wykreowania przestrzeni. Językiem filmu nie jest bowiem słowo, ale obraz. Badania nad wpływem telewizji na rozwój dziecka, które były prowadzone równoległe w kilku krajach Europy, wskazują, że szybko zmieniający się obraz połączony z głośną muzyką nie sprzyja rozwojowi wrażliwości, wyobraźni i refleksyjności dzieci.

Dzieci, które z różnych względów nie czytają lektur, aby nie dostać złej oceny, oglądają ich adaptacje filmowe. Poznają przez to bohaterów i fakty, ale to wszystko. Film najczęściej nie jest wierną odtworzeniem książki. Często pominięte są pewne wątki, inne dodane. Film nie daje możliwości uruchomienia wyobraźni, bo wszystko jest pokazane. Dobrze jest obejrzeć adaptację lektury po jej przeczytaniu. Dziecko ma wówczas możliwość porównania faktów, zdarzeń. Dziecko, które ma już wyobrażenie na podstawie książki, ogląda film bardziej krytycznie. Ma już bowiem swoje zdanie, swoją wizję. Często wyobrażenia dzieci są ciekawsze od wizji reżysera. Z doświadczenia znam przypadki, kiedy dziecko oglądając jakąś książkę w bibliotece, mówi: „Oglądałem film, ale mi się nie podobał”. Niejednokrotnie udaje mi się zainteresować dziecko na tyle, że zabiera tę książeczkę do domu. Kiedy przynosi ją z powrotem często mówi „Ta książka jest trochę inna niż film. Przeczytałem całą i fajna była”.

Takie sytuacje utwierdzają mnie w przekonaniu, że warto zachęcać dzieci do czytania.

Przejście z klasy III do IV to przełom w życiu każdego ucznia. Wiele rzeczy się zmienia (nowa sala lekcyjna, nowy wychowawca, nowi nauczyciele, nowe przedmioty, inne wymagania). Do tych zmian dochodzi jeszcze konieczność czytania lektur, które nie są już czytane wspólnie w klasie, ale trzeba się z nimi zmierzyć indywidualnie. Do tego są one pokaźne objętościowo.

Jeśli dziecko chętnie czyta, to można mieć nadzieję, że bez trudu poradzi sobie z 200 stronicowymi książkami. Jeśli nie bardzo lubi czytać to w takim momencie może pojawić się zniechęcenie, złość i odrzucenie książki jako czegoś złego, narzuconego.

Zadaniem i szkoły i rodziców jest podjęcie działań, aby takich sytuacji uniknąć. Możemy zachęcać do poznawania tekstów literackich w różny sposób. Jedną z form jaką posługujemy się w szkole są konkursy czytelnicze.

Należą do nich: Zeszyt Lektur na Medal (prowadzony w klasach I-III),
Najlepszy czytelnik roku (prowadzony na poziomie klas I-III i IV-VI),
Najlepszy czytelnik miesiąca (prowadzony od bieżącego roku szkolnego),
Konkursy ze znajomości lektur (prowadzone w poszczególnych klasach),
Konkurs „Mistrz Pięknego Czytania” (popularyzacja literatury polskich autorów, prezentacja umiejętności czytelniczych),

Oprócz tego organizowane są:

Spotkania z książką (prezentacja fragmentów książek na lekcjach bibliotecznych, w bibliotece lub świetlicy),
Lista Ciekawych Książek (wykaz książek polecanych przez dzieci.
Lista umieszczona na gazetce bibliotecznej).

Jak rodzice mogą zachęcić dzieci do czytania?

Sposobów jest wiele. Dla każdego dziecka co innego może być impulsem do czytania. Na pewno ważne jest stworzenie dobrych warunków do czytania, ciche, spokojne miejsce. Warto też interesować się tym co dziecko czyta, pytać o przeczytane książki. Jednak nie o ilość przeczytanych stron, a o to, kto jest głównym bohaterem? Jaką postać dziecko polubiło i dlaczego? Kto jest postacią negatywną? Poprosić dziecko, żeby opowiedziało o wydarzeniach w książce. Pytać o następne przygody. Nasze zainteresowanie może zmotywować dziecko. Wykorzystując swoją znajomość książki, możemy powiedzieć dziecku, że już niedługo pojawi się w książce nowy bohater, lub zapowiedzieć nowe wydarzenie.

Szczególnie trudne dla dziecka jest rozpoczynanie nowej książki. Pierwsze strony stanowią często wprowadzenie do wydarzeń, zawierają opisy, których dzieci nie lubią (są nudne). Możemy umówić się z dziećmi, że to my będziemy rozpoczynali czytanie (przeczytamy pierwszy rozdział lub jego część). Możemy też czytać wybrane rozdziały, przez które dziecko nie może „przebrnąć”. Nie bójmy się czytania dzieciom, które już opanowały umiejętność czytania. Proces rozbudzania zamiłowań czytelniczych trwa kilkanaście lat i trzeba brać w nim czynny udział, aby zakończył się sukcesem.

W kształtowaniu nawyków czytelniczych ważne jest też , żeby nie karcić dziecka kiedy mówi, że książka mu się nie podoba. Dajmy dziecku prawo do swojej opinii. Warto natomiast dopytać co się dziecku nie podoba, dlaczego? Nie dziwny się, że dziecko przynosi

z biblioteki, książkę którą już czytało. Dzieci lubią wracać do książek. Dzieje się tak, gdy dzieci chcą jeszcze raz przeżyć przygody bohaterów, chcą przeżyć radość z dobrego zakończenia, chcą jeszcze raz przeżyć pozytywne emocje. Takie wspólne poznawanie lektur wymaga to od rodzica sporego nakładu czasu, szybko jednak przynosi efekty.

Gorąco zachęcam do poświęcenia uwagi czytelnictwu dzieci, by dzięki temu mogły łatwo, bez wysiłku i ciekawie wypowiadać swoje myśli. Aby stały się wrażliwe i twórcze.